

Prenumerata.

W Lwowie:

roczna 14 zł. 40 ct.
 kwartalna 3 zł. 50 ct.
 miesięczna 1 zł. 20 ct.
 półmiesięczna 60 ct.
 za dostarczenie do domu
 miesięcznie 20 ct.

ZA PROWINOJI:

roczna 19 zł. 20 ct. pół-
 roczna 9 zł. 60 ct. kwar-
 talna 4 zł. 80 ct. mie-
 sięczna 1 zł. 60 ct. za
 pół miesiąca 80 ct.

ZA GRANICĄ:

Rochno się miesięcznie
 1 zł. do 100 milojacz-
 ych.

Prenumeratę przy-
 jemne nie tylko od 1.
 12. każdego miesiąca.
 Numer konsta 4 ct.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie także w Niedzielę i Święta o godzinie 8. rano.

Biurow Redakcji przy ulicy Kopernika 1. 9. (urząd telegraficzny)

Administracja i Ekspedycja przy ulicy Akademickiej 1. 3.

Dziś: Franciszka bisk.

Sobota: Placydy.

Niedziela: Maksymiliana.

Poniedziałek: Edwarda.

Wtorek: Kaliksta.

Sroda: Jadwigi.

Czwartek: Gawła.

Kalendarz myśliwski: Wolno polować na zające, kozły,
 jelenie i lisy przepiórki i dzikie gołębie, bażanty
 kuropatwy, słonki, jarzabki, ciętrzewie i guszcze, na
 ptactwo lotne i wodne.

Wschód słońca o 6 g. 19 min.

Zachód słońca o 5 g. 12 min.

Barometr: 737 — Pogoda niepewna.

Ogłoszenia.

Od objętości wiersza
 petytowego pięciolame-
 wego 6 ct.

Reklamy w rubryce
 „Nadesłane” 20 ct. od
 wiersza.
 Jedno ogłoszenia
 drobna do 6 wierszy
 20 ct.

Dołączenia do Kur-
 jera (Prospekt, cyrku-
 larz etc.) przyjmują się
 za cenę 1 zł. od 100 egz.
 dla zamieszczenia a
 50 ct. od 100 egz. dla
 miesięcznych prenume-
 ratów.

Rękopisów Redak-
 cja nie zwraca.

Listy reklamacyjne
 nieopieczowane nie
 podlegają opłacie.

Bank ruski.

Donosiliśmy przed kilku tygodniami o krytycznym położeniu banku zwanego vulgo „kryłozsańskim” a właściwie „Kilnyczo-kredytnem zawedeniem” we Lwowie. Dyrekcja jego udała się o pomoc do banku krajowego, ale ten po doświadczeniu zrobionem z bankiem włościańskim musi być bardzo ostrożnym. Bank krajowy niemógł przy najlepszych chęciach dyrekcji zaradzić za daleko już posuniętej ruinie ruskiego banku. Obecnie tedy pod prezydencją ks. biskupa Sembratowicza zawiązał się komitet mężów zaufania, który ma prowadzić dalsze rokowania z bankiem krajowym. Wybrał on ze swego grona komitet ścisły z 5 członków, który zbadawszy poprzód dokładnie rzeczywiste położenie zagrożonej instytucji, obmyślić ma następnie środki do jej ratowania. Komitet ten ogłosił odezwę do stron interesowanych, w której prosi ich tylko o cierpliwość a to tak we własnym interesie, jako też i w interesie banku. Komitet ma nadzieję że uda mu się nie tylko ochronić strony od strat ale że nadto i nadal podtrzyma istnienie banku ruskiego, lecz już nie z dotychczasowym międzynarodowym charakterem, lecz tylko jako instytucję czysto ruską dla ludu ruskiego w Galicji i Bukowinie.

Do komitetu należą także posłowie ruscy. Znajac energję ludzi, którzy się wzięli do zaprawy piwa, nawarzonego przed laty przez takich finansistów jak Pisarczuk i ks. kanonik Malinowski, nie wątpimy, że dołożą oni starań, aby wydobyć zakład z toni, ale czy im się powiedzie usiłowanie, to bardzo wątpliwe, bo w dzisiejszych czasach zakłady finansowe muszą się opierać na realnych finansowych podstawach, a nie na motywach przekory narodowo-politycznej, na różnicy obrządków lub wyznań, lub na antagonyzmach społecznych.

Samo zastrzeżenie, iż odtąd zakład ten ma być pozbawiony charakteru międzynarodowego, a poprzestać jedynie na popieraniu sprawy ekonomicznej ludu ruskiego, nie dobrze świadczy o poglądzie ludzi, którzy się do reformy jego zabierają.

Cała cecha międzynarodowa zakładu kryłozsańskiego ograniczała się na interesie wkładkowo-oszczędnościowym, popieranym widokami poboru 6%, i na przyjmowaniu kosztowności w zastaw. Zdaniem naszym, oba te interesa były jeszcze najbardziej realnymi w operacjach banku. Jeżeli się ich pozbędzie dyrekcja — a pozbyć się musi w obec wtargnięcia nieufności publiki, natenczas nie pozostanie już nie do robienia, bo przecież interesu hipotecznego taniej od banku krajowego, ani zaliczkowego taniej od towarzystw zaliczkowych nikt prowadzić nie zdoła, a publiczność choćby najpatryjotyczniejsza nie będzie poświęcać ciężko uciulanego grosza dla mrzonek. *In Geldsachen hört die Gemüthlichkeit auf.*

Służba magistracka.

I. Czytelnicy pisma naszego przypomną sobie zapewne cały szereg artykułów umieszczonych w naszym dzienniku pod powyższym napisem. Pomimo tych artykułów nie obawiamy się utyskiwać z powodu wznowienia sprawy raz już

omówionej, bo wierzymy, że cały ogół inteligentnych mieszkańców pragnie chociażby ze samolubnych przyczyn polepszenia losu urzędników gminy naszej, ponieważ postawienie tychże w korzystniejszych warunkach wpłynie z natury rzeczy na chętniejsze z ich strony zajmowanie się interesami gminy, tudzież na życzliwsze rozpatrywanie potrzeb i wymogów mieszkańców zawisłych na każdym kroku od magistratu.

Urzędnik bowiem jest przede wszystkim człowiekiem, a jako taki podlega, jak każdy inny śmiertelnik, wpływowi ułomnej swej natury. Nie dziwnego zatem, jeżeli ten urzędnik traktowany po macoszemu przez gminę, której poświęcił swą pracę i swoje zdolności a w zamian za to dostał w udziale egzystencję nędzarza, jeżeli ten urzędnik, powtarzamy, znienawidzi wszystko, co w lepszym od niego bycie, a mając władzę z pewną lubością zastosowuje szpilkowe ukłucie formalizmu naszych ustaw administracyjnych, i zawsze wtedy, gdy mógłby stanąć w obronie słuszności, przestrzega skrupulatnie — prawności, która, jak wiadomo, bardzo często kłóci się ze słusznością...

Urzędnik powinien być przede wszystkim niezawisły, a niema straszniejszej tyranii wpływającej wielmożnie na działalność człowieka uzbrojonego w władzę, jak jego świadomość o niemożności zaspokojenia głodu swego i rodziny, okrycia nagości swojej i rodziny, słowem zaspokojenia potrzeb materialnych i intelektualnych, swoich i rodziny.

Do tych uwag zniewala nas wniosek magistratu, znajdujący się w stadium przedwstępnych obrad wewnętrznych, a dotyczący sprawy właśnie przez nas omawianej.

Tu winniśmy dla czytelnika chcącego zrozumieć to, co nastąpi, dać pojęcie o urzędowym znaczeniu wyrazu „magistrat”. Każdy bliżej nie obznajomiony jest przekonania, że magistrat, to władza miejscowa obejmująca sumę wszystkich atrybucji zwierzchności politycznej, że dalej skoro on sam zajął się swym losem i ma prawo wystąpić we własnej sprawie z wnioskiem pozytywnym, to nie należy rozpaczać o losie pojedynczych jego czynników.

Niestety jednak pod magistratem w odniesieniu do spraw jego wewnętrznych należy rozumieć szczerze grono najwyższych dostojników miejskich, którzy przy pomocy jednego delegata Rady miejskiej pod prezydencją naczelnika miasta radzą i niejako w pierwszej instancji postanawiają o losie reszty *miserae plebis magistraticae*...

Powiedzieliśmy — niestety, bo nie przypominamy sobie, aby ten szczerplejszy magistrat okazał się kiedykolwiek, jak z natury rzeczy powinien, przychylnym rzecznikom i ordonnikom niższych funkcjonariuszów miejskich, a owszem mamy bardzo wiele powodów twierdzić, że wszelkie sprawy ich traktuje obojętnie, jeżeli nie wprost nieprzychylnie...

Najświeższym tego dowodem niech będzie fakt nie obsadzenia jednej od roku wakującej posady radcy, a wymówka, jakoby nie wypadało wystąpić z odpowiednim wnioskiem przed ukończeniem sprawy defraudacji podatku czynszowego, jest po prostu śmieszną choćby z tego powodu, że przecież ani jeden ani drugi uwięziony egzekutor miejski o tę posadę staraćby się nie mógł, a sekretarz, komisarz, konceptista i praktykant, którzyby posunęli się wskutek jej obsadzenia, z

pewnością nie a nie temu nie winni, że owa defraudacja miała miejsce...

Inne tego są powody. Oto ten szczerplejszy Magistrat równa się małemu gremium augurów, którzy niechętnie przypuszczają do swego grona człowieka będącego dotąd od nich w zawisłości i mogącego humanitarniejszym pojmowaniem swego stanowiska zakłócić spokojny sen ślimaczy tych augurów sytych, bo dobrze dotowanych, a zatem nie zdolnych uwierzyć głodnemu.

Tu też pora i miejsce podnieść jeden właściwy rys naszego magistratu zdolny ułatwić zrozumienie tego, cośmy powyżej powiedzieli. Kierownictwo biur oddane jest radcom, względnie starszym sekretarzom. Jest to zupełnie naturalne, ale pragnęlibyśmy, aby ten szef biura był tylko starszym pracownikiem w biurze, a nie jego synonimem, aby nazwisko tego szefa przestało być ogniskiem koncentrującem w sobie i dla siebie wszelką produkcję intelektualną młodszych urzędników pracujących w dotyczącem biurze, aby po prostu każdy obywatel miasta, głównie zaś jego radny, zechciał pamiętać, że tem a tem biurem kieruje X, Y, Z, ale praca tego biura nie jest wyłączną zasługą p. szefa, lecz wielką, a może przeważną młodszych towarzyszy jego, że w razie jednomyślnego traktowania przez nich obowiązków sposobem pańszczyźnianym pękłaby jak bańka mydlana, chociażby najjaśniejsza aureola wszechaugura, że zatem nie godzi się obławować dostatkami i rozgłosem pana szefa a równocześnie skąpić dla młodszych pracowników i stawiać ich w cieniu.

Jeżeli zaś inaczej już być nie może, pragnęlibyśmy, aby ten sam szef, który tuczy się krzywdą i rozwiłmożnia blaskiem swoich podwładnych odpowiadał w tej samej mierze za wszystko złe wynikłe z zaniedbania czynności przydzielonych temu biuru do obywatelskiego traktowania bez względu na to, czy on sam, czy podwładny zawinił, aby ten sam szef, który ma prawo powiedzieć le bureau c'est moi, miał także bezwarunkowy obowiązek zdawać zupełny rachunek z całego wódatwa swojego.

Tymczasem jednak dzieje się wręcz przeciwnie. Nie wiemy wprawdzie, czy to prawda, że pewien szef, którego nie kontrolowany młodszy towarzysz drapnął ze znaczną sumą guldenów ze Lwowa, nie miał nawet dyscyplinarki choćby tylko dla formy, ale słyszeliśmy jako rzecz pewną, że miał być w magistracie inny szef, który tyrpiąc swoich podwładnych ościśle i dokładne — podlepanie aktów używaniem na d ty r p a n y c h nie miał oczywiście czasu zapobiedz kilkuletniej defraudacji majątku gminnego i za to został skondemnowany na utratę prawa do pięciolecia, którego i tak nie byłby się dosłużył.

Uwagi powyższe mogą się może nie podobać dotkniętym niemi, ale chcąc być zrozumianymi, nie mogliśmy nie podnieść tego, co wywoły nasze uczyni przystępnymi.

Rozszerzenie szpitala głównego we Lwowie.

Oddziały chirurgiczny i położniczy szpitala głównego we Lwowie są umieszczone w najętym budynku na ulicy Łyczakowskiej w domu zwanym „filia Hofmańska”, za czynsz roczny 6,072 zł. w. a.

Według doniesienia dyrektora krajowego szpitala powszechnego właścicielka domu tego Alderowa widząc, że nie tak łatwo znaleźć odpowiedni budynek na pomieszczenie tych chorych, w obec kończącego się terminu najmu w dniu 1. maja 1885, postawiła bardzo uciążliwe warunki, a mianowicie: podniesienie czynszu na 9.000 zł. i przyjęcie na koszt funduszu szpitalnego wszelkich reperacji i restauracji tak wewnątrz jak i zewnątrz budynku, nareszcie zażądała zawarcia na tych warunkach kontraktu na lat dwanaście.

Wydział krajowy już kilkakrotnie usiłował wyszukać na filię inne pomieszczenie, odpowiednie potrzebom tych dwóch oddziałów a mniej kosztowne.

Przesadne jednak wymagania właścicielki skłoniły Wydział krajowy do zastanowienia się, czy nie byłoby korzystniej przybudować brakujące w szpitalu skrzydło i tam umieścić oba oddziały, a nim to nastąpi, zawazać rokowania z właścicielką o wynajęcie domu tylko na czas budowy, to jest na rok lub najdalej na półtora roku, a gdyby te nie doprowadziły do pożądanego rezultatu, to wynająć inne, choćby w dwóch domach znajdujące się i choćby mniej odpowiednie potrzebom chorych pomieszczenie. W tym celu polecił Wydział krajowy budowniczemu p. Kułakowskiemu zrobienie szkicu brakującego skrzydła z przybliżonem przynajmniej obrachowaniem, co budowa kosztować może.

Koszt budowy wyniesie około 65.000 zł.

Że budowa skrzydła przyniesie znaczne korzyści, można się przekonać z następującego obrachowania.

Roczny czynsz najmu dla chirurgicznego i położniczego oddziałów wynosił dotychczas 6.072 zł., a oprócz tego z powodu oddalenia od głównego szpitala potrzeba było ponosić pewne wydatki i to dość znaczne, które odpadną po wybudowaniu skrzydła. Wydatki te są następujące: Utrzymanie 2 sióstr miłosierdzia w kuchni i przełożonej filji 900 zł., pięciu osób posługi w kuchni 1.015 zł., odźwierzni 400 zł., opału w kuchni (280 metr. brzoźowego drzewa po 2 zł. 75 ct.) 750 zł. Oświetlenie kuchni i konserwacja jej roczna 180 zł., sprzęty kuchenne 126 zł., łazienka (68 metr. drzewa sosnowego po 2 zł. 60 ct.), 176 zł. 80 ct., utrzymanie kaplicy 150 zł., reparacje coroczne budynku, lekko licząc 500 zł., podatek czynszowy 303 zł. 60 ct., razem 4.501 zł. 40 ct.

Koszt więc utrzymania najętego domu wynosi właściwie zwyż 10.500 zł., a gdyby Wydział krajowy był zmuszony przyjąć ofertę właścicielki wyniosłoby 13.500 zł.

Potrzebną na budowę sumę można by otrzymać w Banku krajowym, spłacając ją mniejszym kosztem, niż dotychczas płacono za czynsz najmu i za zwiększone koszty administracji szpitala.

Ze względu, że procent od pożyczkowej sumy wraz z umorzeniem rocznie wynosić będzie 7.000 zł., okazuje się, że kwotę tę spłacić można w 13 i pół latach, wstawiając do budżetu

kraj. od r. 1885—1898 kwotę 7.000 zł., za to Wydział krajowy wstawiłby do budżetu szpitala na r. 1886 około 6.666 zł. mniej, a od r. 1887 mniej o 10.000 zł. jak wstawiano dotychczas. Pozostawiając zaś w budżecie dotychczasową kwotę można by spłacić pożyczkę w 8 i pół latach. Ten rachunek jest przekonywującym i tak zachęcającym, że Wydział krajowy uważał za swój obowiązek przedłożyć sejmowi projekt nowej budowy.

Ogród zoologiczny w Warszawie.

Założony niedawno ogród zoologiczny w Warszawie, cieszy się powodzeniem szczególnym. Młoda instytucja, rozwija się ciągle i szybko, a publiczność zwiędza ją coraz liczniej i chętniej. Jak pomyślnie już teraz, po półrocznym zaledwie istnieniu, stoją interesa tego zwierzyńca, przekonywa złożone w dniu onegdajszym sprawozdanie z trzymiesięcznej tylko działalności jego. Zgromadzonemu w komplecie uczestnikom tego przedsięwzięcia, przeczytał wspomniane sprawozdanie główny założyciel i twórca onego, p. Jan Maurycy Kamiński. Pokazało się, że przez trzy miesiące, dochód z biletów wejścia, wzmocniony nieco zyskiem z miejscowego bufetu, przyniósł rs. 7.500. Że zaś wydatki: na administrację rs. 750, na żywienie zwierząt rs. 50, za lokal z ogrodem rs. 1.900, oraz na drobniejsze potrzeby rs. 800, dosięgły cyfry rs. 4.000, przeto pozostał czysty zysk z jednego kwartału rs. 3.500.

Jeżeli zważymy, iż cały kapitał uczestników, wyłożony na to przedsięwzięcie, stanowił 14.000 rs., to dochód wspomniany, w stosunku rocznym, przynosi sto od sta z górą! Prawda, że w sezonie zimowym, napływ publiczności zwiędzającej ogród — zmniejszy się pewnie — lecz przewidując tę okoliczność zarząd zwierzyńca, postanowił na tę, mniej wdzięczną porę, urządzić w gmachu Bagateli inne atrakcje: zakłada więc tam akwarjum, gromadzi kolekcję węzów, sprowadzonych z Hamburga, a nawet urządza wystawę wyrobów przemysłowych. Wreszcie, dla wzmocnienia dochodów, czyni starania o zwolnienie zwierzyńca od wnoszenia do dyrekcji teatrów 3% swojego dochodu.

Nakoniec, godzi się mniemać, że fundusze zwierzyńca wzmogą się znacznie z czasem niedalekim, przez coraz liczniejszy udział nowych uczestników, którzy niezawodnie napłyną, widząc tak świetny, obecnie rozwój tego prywatnego przedsięwzięcia.

2 syberyjskich sałaków.

Polacy w Syberji, przez Zygmunta Librowicza. Kraków, 1884.

W sprawie zasiedlania Syberji, rozwoju i poznania tej części państwa rosyjskiego, Polacy wzięli bezwątpienia znaczny udział. Lubo pod względem

liczby ginęli oni w ogólnej masie emigrantów, przesiedlanych do Syberji z własnej woli lub też z musu, niemniej jednak byli to ludzie, stojący na wyższym stopniu kultury od innych kolonizatorów Syberji, w skutek czego wywarli wpływ dodatni na życie tej krainy. Wiele faktów z tej działalności Polaków i roli ich w historii ekonomicznej i w sprawie poznania Syberji można znaleźć w prasie tak naszej, jak zagranicznej. P. Librowicz zebrał starannie rozrzucony ów po wydawnictwach periodycznych materiał i skorzystał z niego umiejętnie dla utworzenia całości. Kwestyj politycznych autor nie dotyka i z granic sobie przepisanych nie wychodzi. Początek osiedlania Polaków w Syberji sięga jeszcze tych wojen wiecznych między Rosją i Polską, kiedy rząd rosyjski zwyczajnie jeńców wojennych na krańce posiadłości państwowych wysyłał. Z liczby zesłanych wtedy, wielu nie tylko przyjmowało służbę rosyjską, ale imiona ich wspominają historja podbojów rosyjskich w Syberji. Wysyłanie Polaków do Syberji w znacznych rozmiarach, datuje się od czasów konfederacji barskiej. Między zesłanymi w tym okresie, szczególnie godnym uwagi jest los Beniowskiego, osobistości wielce popularnej onego czasu w Europie zachodniej. Beniowski po ucieczce z pierwotnego miejsca swego osiedlenia, Kazania, został schwytany i wygnany do Kamezatki. Tam zdołał podobać się naczelnikowi kraju Niłowowi i całkowite nawet jego zaufanie pozyskał. Przyjęty z początku do domu Nikowa jako nauczyciel domowy, następnie ożenił się z córką swego pryncypała. Nie poprzestając jednak na tem, zamierzył wyciąć naprzód nieliczną załogę miejscową — nie szczędząc nawet własnego teścia — i uciec. Plan się udał i wkrótce spotykamy Beniowskiego w Paryżu w roli ciekawość budzącego awanturnika, chętnie widzianego w salonach arystokratycznych, a nawet w dworze. Zreżny dyplomata, namówił on rząd francuzki, aby mu powierzył kierownictwo wyprawy morskiej na Madagaskar, obiecując zdobyć tę wyspę. Madagaskar rzeczywiście został zajęty, ale pozyskawszy miłość swego oddziału, Beniowski ogłosił się niezależnym królem wyspy. Rząd francuzki zmuszonym był do podjęcia drugiej wyprawy i znakomity awanturnik, po dziesięcioletnim panowaniu, ginie od kuli francuzkiej.

Rozbiór Polski i następne powstania, jak również organizacja spisków do połowy siódmego dziesiątka lat bieżącego stulecia, dostarczyły Syberji znacznego kontyngensu polskich wygnańców. Opis ich życia w Syberji, rozmaitej działalności, która ujawniła się w rozwoju cywilizacyjnym tego kraju, stanowi najważniejszą część broszury p. Librowicza. Pierwsi wygnańcy polscy spotkali się z wrogiem usposobieniem ludności miejscowej, powoli jednak, po wzajemnem poznaniu się i przyzwyczajeniu, nowi obywatele zaczynają się urządzać jako tako, czemu sprzyjało nadzwyczajne w ówczesnej Syberji zapotrzebowanie ludzi zdolnych do pracy intelektualnej. Na pierwszym więc planie staje działalność pedagogiczna. Polacy otwierali szkoły i pensjonaty, dawali lekcje w domach prywatnych i je-

ROMANS Z ŻYCIA.

Jeden z najsławniejszych artystów dramatycznych Fr. Talma był od dzieciństwa usposobienia melancholijnego. Podobnie jak Hamlet, którego później tak porywająco przedstawiał wielki artysta, lubiał samotne rozmyślanie i zagłębianie się w samym sobie i często też lubiał od czasu gdy wbrew woli ojca wstąpił do szkoły deklamacyjnej w konserwatorium paryskim, przechadzać się z rana po pustym wtedy ogrodzie botanicznym.

Na jednym z tych spacerów wyrwał go nagle z zadumy głos kobiety, deklamujący wiersze z Edypa tonem dziwnie bolesnym, chwytającym za serce.

Dwie kobiety, z których starsza czytała a młodsza zawołowana słuchała z widocznym wzruszeniem, siedziały na ławeczce przed cedrem, zasadzonym przez Jussieuego. Zainteresowany artysta postąpił kilka kroków naprzód, aby się im przypatrzeć, ale potknął się w drodze o kamień i tem przestraszył tak dalece kobiety, że obie uciekły, przyczem młodsza zostawiła bukiet z czerwonej koniczyzny. Talma zastanowił się chwilę co ma z nim uczynić. Czy schować go na pamiątkę tego zdarzenia, czy oddając bukiet wła-

ścicielce korzystać ze sposobności poznania jej bliżej? Postanowił uczynić to drugie, ale było już zapóźno, obie damy zniknęły. Niezadowolony ztąd artysta zwrócił się z bukietem w rękę w stronę przeciwną, gdy nagle uwagę jego zwróciło jakieś nagle szarpnięcie za bukiet, w skutek czego obróciwszy się zobaczył śliczną, białą kożę, prowadzoną przez chłopaka, która chciała mu wydrzeć bukiet z ręki.

— Idź precz, Zairo! — rzekł chłopak ciągnąc kożę ku sobie a chcąc wytłumaczyć jej niegrzeczność dodał:

— Pan daruje, ale ona taka popsuta...

— Zaira! — pomyślał Talma przypominając wiersze dramatu. A któż ją tak popsuł, chłopcze?

— A jużci, nasza panienska, co dała jej takie nazwisko i spodziewa się przez nią wrócić do zdrowia.

— To twoja panienska chora? — zapytał dalej Talma tonem współczucia?

— Mówią, że chora na piersi i że ma się niedobrze — odparł chłopak. Współczucie artysty wzmagało się. Domysławiając się kim jest ta chora panienska, odpowiedział chłopcu, że widział dwie damy przed chwilą, na co małe kiwał głową twierdząc, że obie damy są otyłe i że co dzień w ogrodzie, bo chodzą zawsze na mszę do pobliskiej kaplicy, a ponieważ wreszcie chło-

pak był zdziwiony współczuciem nieznanego, Talma wytłumaczył mu, że stan chorej interesuje go jako lekarza i z tego powodu chciałby ją koniecznie widzieć.

Zdarzenie to tak głębokie zrobiło na tkliwym artyście wrażenie, że odtąd Ludwika — tak się nazywała zawołowana dama — nie mogła mu na chwilę wyjść z głowy. Nie widział jej wprawdzie jak tylko tyle, aby z konturów postaci wnosić o jej zgrabnej figurze i z wykrzyku przerażenia o jej sympatycznym głosie, ale zdawało mu się, że w tem przelotnem spojrzeniu odgadł jej całą duszę. Słabość jej czyniła ją tylko bardziej interesującą, zdawało mu się, że los wybrał go, by ją chował i ratował. Gdyby mu był kto w tej chwili powiedział, że umiera, byłby ten cios jak sam powiada, przypłacił życiem.

Rzecz prosta, że na drugi dzień jeszcze wcześniej wybrał się do ogrodu, ale niestety owych dam nigdzie nie było. Wybrał się więc do pobliskiej kaplicy, gdzie właśnie trafił na obrząd uroczysty.

W środku kościoła wznosił się katafalk pokryty białą materją, na którym stała trumna ozdobiona 5 wieńcami z fiołków, tworzących krzyż. Po czterech rogach trumny, otoczonej przez 12 młodych ludzi, płonęły pochodnie.

Stu chłopaków klęczało szeregiem a 6 księ-

zeli można było spotkać w Syberji kupców wykształconych, kupcami takimi byli Polacy. Dzięki im mógł napisać Murawjew-Amurski, iż „za Bajkałem łatwiej dzieci wykształcić, niż w Moskwie lub Petersburgu“.

Poznaawszy lepiej warunki życia syberyjskiego, Polacy zaczęli z powodzeniem uprawiać gałęzie przemysłu, dotychczas sybirakom nieznane. Do takich należy zaliczyć wyrób mydła, fabrykację świec, wyrób oleju z orzeszków cedrowych itd. Reclns w swym opisie Syberji, Polakom właśnie przypisuje polepszenie stanu przemysłu górniczego; „z ich też inicjatywy — powiada — powstało wiele innych gałęzi przemysłu miejscowego, jak ogrodnictwo i w ogóle powiększyła się liczba ludzi wykształconych“. Wreszcie, w liczbie zesłanych Polaków było wielu doktorów, mechaników, artystów, słowem, ludzi, których nadmiarem nietylko Syberja owoczesna, ale nawet Rosja europejska chętnie się nie mogła.

Rzemieślnicy i rolnicy polscy urządzili się jeszcze lepiej od rodaków swych z klasy wykształconej. Jeżeli wyroby rzemieślników polskich używają i u nas pewnej renomy, to na Syberji były one przedmiotem zbytku. Pracując na początek własnoręcznie, wkrótce stawali się oni właścicielami rękodzielników na wielką skalę, zawierbowawszy na czeladników rodaków, nie posiadających specjalności, a często zajmujących przed wygnaniem wysokie stanowisko.

Müller opowiada o Polakach, iż wielu zajmowało się rzemiosłami, niemającymi związku z ich powołaniem pierwotnem, tak np. obuwie nieprzemakające, rzecz w podróży konieczną, robił szewc, mający stopień kandydata matematyki. Inny znów Polak, dawniej pułkownik od ułanów, zarabiał na swe utrzymanie wyrzynaniem fajek, cygarniczek itp. robotami tokarskimi. Najznaklejsza jednak ilość zesłanych zajmowała się rolnictwem. W okręgu np. iryńskim po roku 1863 rzadko można było spotkać wieś, w którejby nie było kilku rodzin rolników polskich. Byt ich był najlepiej zabezpieczony. Gospodarstwa tych rolników po dwóch lub trzech latach doszły do stanu kwitnącego. Większość nie korzystała z manifestów ostatnich i pozostała w Syberji. Nie można także pominąć zasług Polaków dla geografji Syberji. Z pomiędzy zesłańców z czasów ostatnich największej wziętości używa Dybowski. Zesłany w 1864, z dwoma towarzyszami rozpoczął Dybowski poszukiwania naukowe. Razem zrobili kilka wycieczek wkoło Bajkału, pływali po Amurze i Ussuri do brzegów japońskich, następnie zwiedzali brzegi Mandżurji; w roku 1877, Dybowski przeniósłszy się do Warszawy, przywiózł z sobą bogate kolekcje, owoc dwudziestoletnich podróży. Wkrótce jednak powrócił do Azji, otrzymawszy posadę lekarza okręgowego w Kamczatce. Po czterech latach tego dobrowolnego wygnania, Dybowski zjechał znowu do Europy, by zająć we Lwowie jedną z katedr przyrodniczych. Nie mniejszej sławy w świecie naukowym używa nazwisko

ży odprawiało ceremonje. Talma poszedł za ich przykładem i ukląkł, gdy nagle przeszył mu serce żałosny głos kobiety. Mógł to być tylko głos Ludwika. Potwierdził to chłopak ów, który kłęczał obok.

— A dla czegoż panienka twoja tu śpiewa?

— Bo rządea ją o to prosił.

Ro skończonem nabożeństwie wyszedł Talma z kościoła, a pierwsze jego spojrzenie padło na tę, której szukał i obok której znalazł się już młody pasterz. Pani Desgarcus uprzedziła go i postąpiła ku niemu.

— Przebac pan, że śmiem się zwracać do pana, ale ten chłopak zapewnił nas o pańskim współczuciu i oto masz pan sposobność dać nam tego dowody. Moja córka jest chora, pan jesteście lekarzem.

Talma stał zakłopotany. Skinął głową i przyrzekł pani Desgarcus, że nazajutrz odwiedzi jej córkę.

Damyo ddaliły się, zawelonowana Ludwika pożegnała go skinieniem głowy. Talma czuł jednak że fałszywe przedstawienie się jego musi wkrótce się wydać, napisał więc list przepaszający ofiarując usługi swoje w każdym innym względzie. Odpowiedź była pomyślna. Pani Desgarcus chciała poznać artystę bliżej.

(Dokończenie nastąpi.)

Aleksandra Czekanowskiego, członka towarzystw geograficznych; syberyjskiego, rosyjskiego, cesarskiego i paryzkiego. Ostatnią pracą Czekanowskiego była wycieczka do źródeł rzeki Leny, przedsięwzięta na koszt st.-petersb. akademji nauk. Wezwany do Petersburga, zupełnie niespodzianie odebrał sobie życie wystrzałem z rewolweru.

Prócz tego, opisy wielu zakątków Syberji są dziełem Polaków. Imiona Fellińskiej, Gillera, Czerskiego Jana, znanymi są nietylko publiczności rosyjskiej, ale i zagranicznej.

Z izby sądowej.

Kraków, 8go października. (*Proces Ritterów*). Rozprawa popołudniowa rozpoczęła się dopiero o godzinie 5 1/2. z powodu pogrzebu ś. p. Chmurskiej, matki sędziego przysięgłego p. Romana Chmurskiego. Odczytano jeszcze raz protokół oględzin zwłok, tndzież pierwszy protokół sekcyjny zwłok, sporządzony przez sąd powiatowy w Strzyżowie, poczem przystąpił przewodniczący do przesłuchania znawców sądowych lekarzy prof. dra Browicza i p. marjusza dra Żuławskiego. Co do stanu umysłowego i fizycznego M. Stochlińskiego orzekli ci biegli, iż Stochliński był zdrow od urodzenia, iż nie wykazuje żadnego dziedzicznego zbroczenia umysłowego; pamięć jego nie została w niczem naruszona ani z powodu aresztowania, ani wskutek mniemnego pobicia przez żandarmów, ani wreszcie chorób przebytych. Cierpienia te przeminęły nie zostawiając na pamięci badanego żadnego skutku. Zdaniem lekarzy sądowych przebycie tyfusu plamistego przez M. Stochlińskiego w więzieniu w Rzeszowie było również bez wpływu na jego władze umysłowe. Zachowanie się jego w tym czasie tndzież w czasie niniejszej rozprawy wykazuje, iż jest umysłowo zdrowym. Co do preparatu wyjętego przy sekcji ze zwłok Franciszki Mnichowej potwierdzili lekarze zdanie i zapatrywanie przedpołudniem przesłuchanych lekarzy jako świadków doc. dr. Marsa i dra Jana Rosnera, asystenta prof. Browicza, w czasie nadesłania preparatu do zbadania. Co do siekier i włosów na nich przyschniętych to orzekli biegli, iż włosy te pochodziły z głowy ludzkiej, było ich jednak tak mało, iż trudno skonstatować, czy pochodziły z głowy zamordowanej Franciszki Mnich. Co do złamania szczęki dolnej znalezionej na zwłokach Franciszki Mnich orzekli lekarze, iż przyczyna złamania musiała być bardzo silna i złamanie to powstało w skutek bardzo silnego uderzenia, możliwe było uderzenie z boku siekierą, lecz musiałoby być wykonane z bardzo silnym zamachem. Uderzenie *en face* wykluczają lekarze, przypuszczając możebność wszystkich innych. Co do poderżnięcia gardła, to wyjaśniają na obrazie przedstawiającym wnętrze gardła tndzież okolicę poderżnięcia na trnpie Franciszki Mnich. Także dali lekarze wyjaśnienie tak co do parowu Jana Dudka, jakoteż co do piwnicy Mojżesza Rittera ze stanowiska sądowo-lekarskiego.

Na rozliczne pytania obrońców dali lekarze żądane wyjaśnienia. W końcu nadmienić wypada, iż trybunał nie przychylił się do żądania nwięzienia Chiela Neumanna, pozostawiając c. k. prokuratorji dowolne tegoż ściganie poza obrębem sali rozpraw.

Dziś na wstępie oznajmił przewodniczący trybunału, że zastępca sędziego przysięgłego dr. Jaworski wniósł podanie o uwolnienie go od dalszego pełnienia obowiązku przysięgłego z powodu rozpoczęcia wykładu na klinice i że go z tego powodu uwalnia.

Następnie odczytano mnóstwo aktów sądowych w toku śledztwa sporządzonych.

Ważnem było odczytanie powodów dla których najwyższy trybunał w Wiedniu pod dniem 7 maja 1883 roku dla niedokładności i niejasności orzeczeń sądowo-lekarskich, które służyły za podstawę osądzenia sprawy w Rzeszowie, wyrok z dnia 21 grudnia 1882 roku zniósł — i polecił przeprowadzenie nowej rozprawy przed sądem w Krakowie po zacerpnięciu orzeczenia ze strony fakultetu lekarskiego w Krakowie. Po ogłoszeniu przez przewodniczącego uchwały trybunału, mocą której tenże nie przychylił się do żądania obrońców pp. dr. Machalskiego i dr. Rosenblatt, aby cały skład trybunału udał się do Lutoży i przedsięwziął ponowne oględziny piwnicy — motywując głównie tem, iż tamże było kilka komisji ze znawcami inżynierami, zamknięto postępowanie dowodowe i rozprawę do

dnia jutrzejszego odroczone. W tym czasie nłoży trybunał pytania, mające się stawić sędziom przysięgłym.

KRONIKA.

Dalszy ciąg historii o bilecie wizytowym. Donosiliśmy niedawno, że przez użycie protekcyjne biletów wizytowych pewnej wysoko położonej osoby we Lwowie, zasystowane zostało przeniesienie z Bóbrki jednego nauczyciela, zadekretowane zgodnemi uchwałami rady szkolnej miejscowej i okręgowej, a natomiast zarządzone przeniesienie nauczycielki, wyrządzając jej niezasłużoną krzywdę. Sprawa tego rodzaju kwalifikowała się zupełnie do interpelacji w sejmie, aby komisarz rządowy mógł dojść, kto nadziął biletu wizytowego, w sprawie publicznej wbrew przepisów nstaw, i wbrew słuszności. Ale u nas takie rzeczy nważane są w sejmie za „niepolityczne“ i „niewczesne“, aby broń Boże nie nabawić spasmów kogoś, kto ma bardzo silne nerwy. Dowiadujemy się, że Rada szkolna miejscowa musi sobie radzić zwykłym sposobem biurokratycznym, i udała się na drogę rekursów.

Germanizacja. Otrzymał pismo następujące: Zarząd browaru p. Schmelkesa i Spółki we Lwowie na zamówienia po polsku pisane, odpowiada po niemiecku, zatem radykalnem byłoby lekarstwem, by Polacy od tych panów piwa niebrali, dopóki korespondencji niemieckiej z podpisem „Dampfbierbrauerei O. Schmelkes & Comp“, na polską nie zmienią. Nie żądamy nawet od tych Panów by po polsku pisali, ale na zamówienia polskie niech po polsku odpowiadają. Korespondencyjną kartę załączam jako corpus delicti.

— Jeden z piekarzy lwowskich nadesłał nam cały szereg cenników z młynów galicyjskich, wystawionych w języku niemieckim, mimo że listy zawsze z zamówieniami pisane były po polsku. „Kunst-Dampfmühle Gall & Soehne Tarnopol“, „Walzen Damhmühle Josef Thom & Sohn Lemberg“, „Bronislawa Sokaler Dampfmühle“, a wreszcie last but not least „Kunstdampfmühle Carl Graf Mier & Helene Graefin Mier in Kamionka“. Nie dziwimy się niemieckiemu rachunkowi pana Schlossmana z Czerniowiec, przyzwycajeni wreszcie jesteśmy do niemiecczyzny panów Domsów, Thomów itd., ale żeby polski magnat, który z polskiego zboża na polskiej ziemi wyrabia mąkę, przemawiał do odbiorców Polaków po niemiecku, to już chyba prosta swawola.

Walne zgromadzenie Koła literackiego odbędzie się w piątek, tj. dnia 10 października o godz. 7 wieczorem, w lokalu Koła przy ul. Pańskiej nr. 9. Na porządku dziennym: 1. Sprawozdanie z czynności Wydziału za rok ubiegły i wniosek o udzielenie absolutorjum. 2. Wnioski członków. 3. Wybór nowego Zarządu.

Odczyt p. Wojciecha Dzieduszyckiego o powieści Sienkiewicza „Ogniem i mieczem“ zgromadził wczoraj w sali ratuszowej publiczność tak liczną, że ani jednego miejsca nie było próżnego. Szczególnie licznie zgromadzili się koledzy prelegenta ze sejmku. Przeważną część odczytu poświęcił prelegent ogólnym poglądom na literaturę i sztukę współczesną i wytknął znaczną przewagę sztuki „rzemieślniczej“ nad rzeczywistą. Pan Dzieduszycki zaprotestował dobitnie przeciw zdaniu jakoby „językiem Bogów, opowiadać o Bogach“ było anachronizmem.

Na streszczenie samego odczytu niestety nie pozwala nam brak miejsca.

Jubileusz M. Bałuckiego. Komitet obywatelski, urządzający obchód dwudziestopięcioletniej pracy w zawodzie literackim M. Bałuckiego postanowił, iż obchód ten odbędzie się dnia 22. października. W dniu tym i Koło artystyczno-literackie podejmować będzie sympatycznego jubilata.

Żałobne nabożeństwo za św. p. Franciszka Geschoepfa, ofiary z roku 1863 odbyło się wczoraj o godzinie 9 zrana w kościele OO. Karmelitów.

Ulica Korytna jest prawdziwym korytem błota, a w dodatku chodnik prowadzący do szkoły św. Marcina zasypany jest od kilku dni kupami szutru, a dzieci, obchodząc takowe, brodzą po kostki w kałużach. Mieszkańcy przeto z tej ulicy upraszają dotychczas władzę o zarządzenie uprzątnięcia szutru z chodnika.

Latarnie na przedmieściach istnieją chyba na to, aby przechodzić broczący w ciemnościach, tem snadniej nabił sobie gnza na czoło, gdyż światło

jest tego rodzaju, że płomyk centowej szabasówki może śmiało być porównany z płomieniem wielkiej latarni naftowej na przedmieściu.

Przy budowie cerkwi przy ulicy skarbkowskiej, spadła przedwczoraj z rusztowania robotnica podająca wapno i uszkodziła się dość ciężko.

Rada szkolna zaleciła do użytku w szkołach Indowych pospolicznych i wydziałowych dzieło z napisem: „Śpiewnik kościelny, zebrał i na dwa głosy ułożył ks. Fr. Waleczyński. Tarnów 1884“.

Cmentarz żydowski na Kulparkowie. Do roku 1882. grzebano zmarłych w zakładzie Kulparkowskim na cmentarzach lwowskich. Ponieważ jednak przepisy sanitarne nie pozwalają przewożenia ciał za granicę gminy bez pozwolenia władzy politycznej — a Magistrat miasta Lwowa postanowił, że zwłoki osób zmarłych w zakładzie kulparkowskim tylko za paszportem i opłatą taksy za oględziny zwłok mogą być wpuszczone na cmentarz lwowski, przeto polecił Wydział krajowy założyć osobny cmentarz dla wyłącznego użytku tego zakładu, którego część została przeznaczoną dla izraelitów i miała być rowem lub sztachetami odgraniczoną od części dla chrześcijan przeznaczonej.

O założeniu tego cmentarza zawiadomiło c. k. Starostwo lwowskie także Przełożństwo tutajszej wyznaniowej gminy izraelskiej. Przełożństwo Zborunie chciało jednak przystać na użytkowanie tej wydzielonej dla izraelitów części cmentarza zakładowego, podając ogólnikowo za powód obowiązujące przepisy religijne i wniosło prośbę do Starostwa o udzielenie zezwolenia na założenie całkiem odrębnego cmentarza na gruntach dworskich w Sygniówce, graniczących z gruntami kulparkowskimi. Starostwo lwowskie odmówiło tej prośbie z powodu, iż Przełożństwo Zboru żadnych szczegółowo nie podało przyczyn, dlaczego się sprzeciwia używaniu wydzielonej dla izraelitów części cmentarza zakładowego; zarazem została gmina izraelska ponownie wezwana do urządzenia wydzielonej części cmentarza stosownie do rytualnych wymogów.

W skutek tego postanowienia wniosło Przełożństwo Zboru przedstawienie do Wydziału krajowego, w którym oświadcza, iż Rabinat tutajszej stanowczo się sprzeciwia grzebaniu izraelitów na wydzielonej dla nich części cmentarza zakładowego ze względów religijnych.

Dla tego uprasza gmina izraelska lwowska o odstąpienie jej na własność bezpłatnie lub za mierną cenę części gruntu, będącego własnością zakładu. Starostwo lwowskie orzekło iż zgadza się na założenie osobnego cmentarza izraelskiego na gruntach zakładu kulparkowskiego. Komisja wydelegowana do oznaczenia miejsca odpowiedniego, w której wziął także udział delegat zboru izraelskiego, upatrzyła już stosowne miejsce obszaru 1 morga i 543¹/₂. Ponieważ atoli do sprzedaży tego gruntu, będącego własnością kraju, potrzebną jest zezwalająca uchwała Sejmu, przeto Wydział krajowy przedłożył tę sprawę Sejmowi i wnosi o pozwolenie sprzedania tego gruntu za kwotę 300 zł. w. a.

P. Józef Zimmer, cukiernik we Lwowie, otrzymał na Wystawie krajowej w Tarnopolu, srebrny medal zasługi, za swoje wyroby piernikarskie i cukiernicze.

Artylerja. N. fr. Pr. dowiaduje się, iż na ostatniej naradzie wojskowej w Peszcie uchwalono nowy plan organizacji artylerji, na przeprowadzenie którego, wspólne ministerstwo wojny zażąda 280.000 złr. w budżecie zwyczajnym. Według tego planu ma być wprowadzoną większa jednolitość w organizacji artylerji, i każdy z korpusów otrzyma własny pułk artyleryjski.

Trojaczki. W Uścierykach z piątku na sobotę tj. z 3 na 4 bm. żona tamtejszego hucula Hrycia Dutczuka. Makryna 30 lat licząca, powiła szczęśliwie trzech chłopczyków. Matka i dzieci zdrowe.

Stowarzyszenie wierzycieli we Wiedniu, ogłasza niewypłacalność Juljusza Kaudera w Podgórzu.

Z Krakowa donosi Nowa Reforma. Komisja ministerjalna złożona z wyższych urzędników ministerstwa spraw wewnętrznych z Wiednia w połączeniu z naczelnikami tutajszej poczty i telegrafu udała się dziś do prezydenta miasta dr. Weigla, by z tymże wspólnie przy współudziale budownictwa miejskiego, obmyśleć najodpowiedniejsze miejsce do budowy gmachu rządowego, mieszczącego pod jednym dachem urzędu pocztowe i telegraficzne w Krakowie. Za chęci ministerstwa w tym kierunku należy się wszelkie uznanie, a przy tej sposobności przypominamy potrzebę budowy osobnego

gmachu więziennego tak niezbędnego ze względów sanitarnych w Krakowie. Jak się dowiadujemy komisja szczególną uwagę zwróciła na plac obok strażnicy miejskiej, gdzie była dawniej tandeta i na przyległe budowle w ulicy Wielopole.

Ostatnią przysługę zwłokom śp. dr. Franciszka Borońskiego oddała d. 7. b. m. w Krakowie liczna publiczność. Kondukt pogrzebowy rozpoczynali starcy i niewiasty z Tow. Dobroczyńności, którego zmarły był długoletnim członkiem. Liczne duchowieństwo, wielu bardzo kolegów i przyjaciół zmarłego, radców sądu, członków Akademii Umiejętności, towarzyszyło pochodowi. Trumna zarzuconą była wieńcami od rodziny i przyjaciół. Prezydent miasta z całą rodziną odprowadzał zmarłego aż do grobu.

Towarzystwo tramwajowe w Krakowie zapłaciło gminie tytułem wynagrodzenia za bruki w r. 1883 kwotę złr. 574, obliczoną według umowy dotychczasowej naznaczającej za 1 metr bieżący od jednego konia centów 15, a od pary 30 rocznie. Kwoty te mają być w przyszłości podniesione na 25 i 50 centów.

Z Przemysła 6. października piszą do *Nowej Reformy*: W tutajszej świątyni żydowskiej postępowej, wprowadzono używanie języka polskiego przy nabożeństwie, z wyjątkiem obrzędów czysto kościelnych, dla których pozostawiono liturgie dotychczas używaną hebrajską, wszelkie zaś śpiewy, kazania i modły, odbywały się od założenia tej świątyni w języku polskim. Staranne wykonanie śpiewu z polskim tekstem, sprowadzało przy każdej sposobności wielu miłośników muzyki do świątyni — przynosząc zasłużone uznanie ogółu tak kantorowi chóru za jego mozołną pracę, jak i zarządzającemu komitetowi za położone starania. Wszedłszy w święta nowego roku do świątyni tej, zdumieni zostaliśmy słysząc śpiew w języku niemieckim! — dopytując się o powody tej zaszłej zmiany, dowiedzieliśmy się, iż stało się to na życzenie jednego z członków komitetu, który się oświadczył, że modlitwa w tym języku więcej mu do serca przemawia. Postępowanie tego członka komitetu sprawiło na zgromadzonej publiczności bardzo przykre wrażenie. Członkowi temu nie przeszkadza doznawać uczuć *Weltschmerz* po za granicami Galicji, — a jeżeli korzysta z praw obywatelskich, przez które w różnych przedsiębiorstwach krajowych znaczne zyski zbiera, powinien mu język krajowy tem milej do duszy przemawiać. Szanowny zaś komitet i ludzi dobrej woli nawołujemy, aby w tym kierunku wytrwale nadal postępowali, dając tem dowód dobrych chęci zbliżenia się do narodu pośród którego wzrosli i praw swoich nabyli.

Złoczów 8 października. Z początkiem jesieni życie towarzyskie w naszej miejscinie obudziło się z letargu. Początek dało towarzystwo amatorskie, które już kilka urządziło przedstawień. Dnia 5 bm. odegrano „Posaźną jedynaczkę“, dalej Gawalewicz „Z rozpacz“ i „Na estradzie“. Amatorowie i amatorki nabrali już takiej wprawy, że mogliby śmiało iść w zawody z artystami z powołania. To też publiczność ubawiła się znakomicie i nie szczędziła amatorom okłasków. Sala była przepelniona.

Rawa Ruska 8 października. Korzystając z korespondencji umieszczonej w *Kurjerze Lwowskim* nr. 277 z dnia 5 bm. ze Złoczowa, już po raz wtóry odzywamy się w sprawie stałego osiedlenia się w mieście naszym jednego z pp. mecenasów. Gdy w Złoczowie wskutek utworzenia sądu obwodowego w Brzeżanach, jakto z korespondencji poznać możemy, pp. adwokatów jest cokolwiek za wiele, to przeciwnie znalazłoby się dla nich pole najczciwszego i najspokojniejszego zarobku u nas w Rawie. Na miasto nasze liczące przeszło 7000 mieszkańców i należące do powiatu prawie 80 gmin, między którymi cztery miasteczka tj. Uhnów-Niemirów, Lubycza i Magierów nie ma żadnego adwokata. Sama wieś Kamionka wołoska licząca do 8000 mieszkańców dałaby uczciwe utrzymanie jednemu z tych panów.

Wszystkie sprawy ważniejsze załatwiają pp. adwokaci ze Lwowa, lub dwaj notariusze w Rawie i Uhnowie. Ale i tu dałoby się tak o pierwszym jak i drugim dużo powiedzieć względem wykonywania tych czynności.

Otóż z pełną otuchą zapraszamy jednego z pp. złoczowskich adwokatów do nas, a ręczyć możemy, że na polu uczciwego zarobku zbierze obfity plon.

Na dnin 3 bm. odprowadziliśmy zwłoki śp.

Aleksandra Czajkowskiego właściciela Kamionki wołoskiej i prezesa Rady powiatowej. Był to mąż w sile wieku 38 lat liczący, cichy i skromny a przytem dzielny w pracy około dobra ludu, nie tylko we wsi swojej, ale i całego powiatu.

Na widok pionącego miasta Rawy w dniu 20 sierpnia przybył natychmiast i o ile to było w jego mocy niósł czynem i radą pomoc nieszczęśliwym. (Widziano go jak nosił wodę przy gorejącym domu, gdzie był urządk gminny).

Na drugi dzień chociaż czuł niemoc we wszystkich członkach, spieszył do Rawy niosąc natychmiastową pomoc pieniężną pogorzelcom. Stał na czele komitetu zawiązanego w celu niesienia pomocy nieszczęśliwym, był czynnym jeszcze przez dni kilka, a w końcu nlecił zapaleniu płuc, które dnia 30 września br. przerwało nić życia jego.

Zmarł w nim mąż zasługi, mąż poświęcenia dla dobra ogółu! Cześć jego pamięci.

W gorączce tyfoidalnej rzuciła się dnia 5. b. m. służąca Cecylja Schwaiger we Wiedniu z 3 piętra na bruk, gdzie w tejże chwili zakończyła życie.

Rzym dnia 10. października. Onegdaj szalał okropny cyklon w Katani. Wszystkie druty telegraficzne zerwane, domy chyły się do upadku. Dotychczas wydobyto ze zwalisk 23 nieżywych i około 100 rannych. Szkodę oceniają na dwa miliony franków.

Onegdaj zachorowało we Włoszech na cholere 200 a zmarło 108 osób; z tych zachorowało w Genui 13 a w Neapolu 30, zmarło zaś w Genui 10 a w Neapolu 8 osób.

W roztargnieniu. Pospiesznym pociągiem dążącym do B. w przedziale II, klasy siedzi młoda przystojna kobieta a naprzeciw niej młodzieniec zatopiony w jakiejś książce. Kobieta ziewa, nudzi się, niecierpliwi lecz młodzieniec jakoby tego wszystkiego nie widział — spokojnie czyta dalej. W tem wjeżdża pociąg w mały tunel. Młody człowiek rzuca się gwałtownie na swoje vis-a-vis, całuje ją kilkakrotnie, gdy wtem tunel się kończy i światło dzienne napowrót wchodzi do wagonu. „Mój panie, jak pan mogłeś w ten sposób nadużyć chwilowej ciemności?“ pyta z oburzeniem kobieta. „Przepraszam panią, byłem roztargniony i sądziłem że znajdujemy się w tunelu koło Z. gdzie ciemność trwa dłużej.“

Długowieczność. Z powiatu Braclawskiego donoszą do „Zarji“ kijowskiej: Ludność wołoskańska wsi Szpikowa odznacza się nważy godną długowiecznością. Niedawno zmarł tam Iwan Marciniuk, liczący 103 lat życia i wołosianka Szemborko, 105 letni staruszka. Żyją jeszcze w tej wiosce: Włas Maraluk, ogrodnik mający lat 104 i Oksana Krzeniańska lat 102. Oksana jest tegą i energiczna babina, trudni się pracą, a jak sobie podchmieli, co jej się niekiedy przytrafiła, wtenczas puszcza się w płasy. Ludzi starszych nad 80 lat życia jest w Szpikowie bardzo wielu.

Wilno, 4. października. W dniu wczorajszym w mieście naszym przytrafił się nader smutny wypadek, o którym nie przestają krążyć obecnie sensacyjne gawędy. Oto w okolicy szkoły junckierskiej znaleziono w nocy nieżywego pana von der Roop, byłego prezesa miejscowej izby skarbowej, zaś opodal w pobliskiej sadzawce nagiego trupa dziewczyny młodej, która podobno służyła u denata. Co w tem wszystkiem jest nader charakterystycznym, iż trup von der Roop'a nie przedstawia na sobie żadnych śladów śmierci gwałtownej, zaś złoty zegarek i pugilares z pieniędzmi znaleziono przy nim w całości. Na brzegu sadzawki znaleziono też ubranie dziewczyny, złożone jak się należy. Śledztwo sądowe zostało już zarządzone.

Papież Leon XIII, według doniesienia „Osservatore Romano“, polecił malarzowi watykańskiemu Ludwikowi Sejtz, ażeby wymalował „al fresco“ na ścianie w „Sala dei Candelabri“, w muzeum watykańskim, scenę przyjęcia przez Ojca św. deputacji polskiej z Matejką na czele, ofiarującej w imieniu kraju obraz „Sobieski pod Wiedniem.“ R. Sejtz w sali wspomnianej mieszczącej starożytne posągi, maluje inne, także pamiętne zdarzenia z czasów pontyfikatu Leona XIII.

W wyścigach w Neumarkt, w biegu o 300 gwi nei brało udział 20 koni, z których pierwszy przybył „St. Gratica“, ogier J. Hammonda, drugi waliach „Polemic“, lorda Roseberg, trzeci ogier „Archidue“ Lefcora.

Na wystawie ceramiki w Wiedniu był w tych dniach p. Hana Busa, poseł japoński w Petersburgu i uznał za najpiękniejszy okaz w dziale japoń-

skim wazę, okrytą 22 figurami, przedstawiającemi 16 apostołów Buddy, utwor garncarza Niusei z 17 wieku. Okazy takie i w Japonji są rzadkie, muzeum orientalne zakupiło ją od dr. Roretza, który strawił lat 15 w Japonji zbierając kolekcję ceramikę.

Żywoem zasypani. Zakonnicy klasztoru w Grenoble, mają zwyczaj odbywać codziennie wspólną przechadzkę na pobliską górę. Na takiej przechadzce dnia 3. b. m. oberwał się ogromny odłam skały i zasypał pięciu mnichów. Po kilkogodzinnej pracy udało się wreszcie odkopać nieszczęśliwych, z których jeden już nie żył, a 4 inni odnieśli uader ciężkie uszkodzenia.

Ks. Lichtenstein mając na względzie oplakany stan rolnictwa w bieżącym roku, darował wszystkim swoim dzierżawcom $\frac{1}{4}$ roczny czynsz. W jednym tylko kluczu opust ten wynosi 100.000 złr.

Lew z menażerii Salomonskiego zbiegł podczas przewozu na dworcu kolejowym w Soest. Na peronie stała beczka z piwem, która widocznie podobiała się królowi zwierząt, gdyż przez kilka minut toczył ją łapani, to w dół to w górę. Zajętego tą zabawą udało się kilku odważniejszym robotnikom schwytać i napowrót do wagonu zamknąć.

Amerykański romans. Przed laty 30tu przybył do Nowego Yorku włoski wyrobnik nazwiskiem Giovanni Marosini, mając w kieszeni 2 dolary. Wytrwałość i praca, a po części i oszustwo, zrobiły, że w stosunkowo krótkim czasie Marosini z wyrobnika został milionerem i jednym z znaczniejszych bankierów Nowojorskich. Dzieci swoje wychował pobożny Włoch w najściślejszej samotności, szczególnie córki, które nigdy męskiego oblicza nie widziały. Przed kilkoma miesiącami przyjął Marosini woźnicę — Niemca, nazwiskiem Ernest Schelling, który codziennie widział córkę jego Wiktorję na spacerze. Był to pierwszy mężczyzna, którego młoda dziewczyna w życiu widziała — stało się więc, co się stać musiało. Wiktorja zakochała się w Ernestie i pojechawszy raz na przechadzkę już więcej nie wróciła. Młoda para wzięwszy ślub znikła bez śladu. Dopiero przed miesiącem — na wieść w dziennikach o chorobie matki, powróciła roman-sowa córka do domu, ojciec jednak jako warunek przebaczenia zażądał opuszczenia męża. Córka jednak oparła się temu i opuściła napowrót dom rodzicielski. Mąż jest dalej woźnicą, a żona zarabia na życie śpiewaniem w kawiarniach.

Niezwykła fotografia. Fotograf angielski Jones podróżował po Indiach ze swym aparatem, fotografując różne piękności natury. Na jednej z takich wędrowek, spostrzegł niedaleko od siebie młodego bawołu leżącego w słońcu. Nie wiele myśląc ustawił swój aparat i zabrał się do fotografowania. W tem z drugiej strony ujrzał olbrzymiego tygrysa gotującego się do skoku. Krew ścięła mu się w żyłach, lecz w tej chwili tygrys skoczył na bawoła. Fotografowi wróciła przytomność i w jednej chwili odfotografował tę niezwykłą scenę. Tygrys udał się ze swoją zdobyczą w las, a niemniej zadowolony fotograf ze swoją — do Londynu, gdzie za odbitki tej fotografii zbiera od sportsmenów znaczne pieniądze.

Hadzi Loja odsiedział z dniem 26 z. m. karę pięcioletniego więzienia na twierdzy w Theresienstadt. Mimo to pozostaje on jeszcze dotychczas tam, lecz już nie jako więzień, lecz jako internowany, aż do nadejścia rozstrzygnięcia ministerjalnego, co do miejsca dokąd ma być odstawiony. Pięcioletnie więzienie nie pozostawiło na nim żadnych śladów, trzyma się krzepko i jest pełen zapału. Ministerjum wojny nadesłało mu w darze nowe odzienie, płaszcz i turban.

Piękność. *Frankf. Ztg.* w korespondencji z Ostendy nadmienia, iż jedną z najpiękniejszych kobiet w tym sezonie była pani L., żona znanego ajenta firm zagranicznych z Warszawy. Korespondent, opisując dokładnie toalety tej pani, zachwyca się jej gustem i wdziękami. Fotografowie dobijali się podobno o zdjęcie konterfektu polki.

Z Tyflisu donoszą o otwarciu telegrafu w Bokharze. Chan Muzzafer-Edin posłał carowi telegraficzne pozdrowienie, jak również sułtanowi, szachowi i gubernatorowi Turkiestanu. Gmina żydowska z Bokharu — najliczniejsza z wszystkich gmin żydowskich centralnej Azji — posłała pozdrowienie rabinowi jerozolimskiemu.

Encyklopedyczne biuro. W Londynie powstało biuro wywiadowcze, które za zapłatą jednego szylinga udziela odpowiedzi na wszystkie naukowe zapytania. Lista przedmiotów wchodzących w za-

kres biura, zaczyna się od akustyki, a kończy na zoologii.

Meksykański pogrzeb. Pogrzeby w Meksyku odbywają się zazwyczaj bardzo rano. W Toledad de Santa Cruz przyniesiono na podstawie tego zwyczaju, późno wieczór trumnę z trnmem do kościoła i zamówiono u księdza pogrzeb na 5-tą zrana. W nocy jednak psy z probostwa podniosły przed bramą kościelną taki hałas, że ksiądz ze służącym powziawszy podejrzenie, udali się do wnętrza. Ledwie jednak otworzyli bramę, kiedy już jakaś postać jak strzała koło nich przebiegła znikła w ciemnościach nocnych. Był to rzekomy nieboszczyk, który uniósł ze sobą całe srebro kościelne.

Awantura w Kościele. Z Petersburga 6 paźdz. donosi telegram: Podczas wczorajszego nabożeństwa w kościele katolickim św. Katarzyny ksiądz niemiecki, Wollinger, został czynnie znieważony. Podczas mszy odbywającej się ksiądz Wollinger wyszedł z konfesjonału i udał się ku zakrystji. Wtedy przez tłum docisnął się do niego człowiek nieznajomy i z tyłu uderzył go kilkakrotnie laską. Powstało ogólne zamieszanie. Mszę przerwano. Tłum otoczył zbiedzniarza. Sprowadzono policję. Ujęty oświadczył, że nazywa się Moeller i że działał z rozmysłem, pragnąc zemścić się na księdzu Wollingerze, ponieważ wskutek jego przyczynienia się usunięty został z posady nauczyciela w szkole katolickiej. Powód ten uważają wkołach wtajemniczonych za nieprawdziwy.

Konie wyścigowe lorda Falmoutha wystawione były w Newmarkt na sprzedaż i zakupione zostały za olbrzymie sumy. 3-letnią klacz Busybody kupił Baird za 176.000 mark, ogiera Harvestra za 172.000 mark Willoughby. 24 koni sprzedanych dały razem 728.000 marek.

Wiadomość o śmierci Hubera wysłanego przez rząd francuski w podróż po Arabji, potwierdza się w zupełności. Huber został jeszcze 30 lipca b. r. wraz ze swym służącym przez Beduinów zamordowany.

Badania geologiczne. W dalszym ciągu badań geologicznych, jakie profesor Trejdosiewicz w gub. Lubelskiej prowadzi, będą przez niego zwiedzone południowe okolice powiatów Chełmskiego i Hrubieszowskiego, oraz powiaty Nowo-Aleksandryjski i Lubartowski, których opis pod względem etnograficznym i geologicznym uzupełni studja nad gubernją Lubelską, w „Roczniku fizjograficznym“ drukowane.

Wiec adwokatów, który odbywał się właśnie w Pradze, zajmował się reformami wielkiej dla ogółu doniosłości. Mianowicie reformą postępowania administracyjnego, reformą spadkową mającą na celu rozszerzenie pretensji wdów do spadku, ustawą zabraniającą prowadzenie egzekucji na pensje wdowie i t.d.

Nowy pomysł kierowania balonami. Z Warszawy pisze *Kurjer codzienny*: W częstych wzmiankach o zamierzonych w Warszawie wycieczkach balonowych, które ostatecznie w przyszłą niedzielę w ogrodzie Krasińskich dochodzą do skutku, wspomnieliśmy o nowym sposobie kierowania balonami, pomysłu dra B... Pomysł ten aczkolwiek dotąd nie wypróbowany, zasługuje na obszerniejsze przedwstępne słowo. Dr. B. pracując przez lat dwa nad zbudowaniem przyrządu, miał na myśli kombinację balonu z mechanizmem. Tym sposobem zbudował kosz żelazny w formie równoległoboku, do którego przytwierdzone są dwa skrzydła, posiadające po 4 metry długości. Skrzydła te są zbudowane w ten sposób, iż mogą wykonywać wszelkie ruchy podobne do ruchów skrzydeł ptaka, przytem również na wzór lecącego ptaka równoległobok stanowiący osadę skrzydeł, rozszerza się gdy skrzydła unoszą się w górę i zwęża, gdy opadają.

Waga całego przyrządu nie przenosi trzech pudów przyrząd zaś porusza człowiek siedzący wewnątrz równoległoboku. Przyrząd nie działa mechanicznie, lecz najbliższe jego poruszenie stosuje się do ruchu i woli człowieka. Maszynierja zawieszona wraz z balastem przewyższającym ciężar najwyższy jaki może podjąć balon na miejscu zwykłej łódki. Nadwagę czyniącą balon cięższy od powietrza, przewyżcza praca skrzydeł. Dążeniem więc projektodawcy jest po uczynieniu balonu cięższym od powietrza t. j. po zneutralizowaniu części wagi jego fizyczną działanością resztę przewyżczać pracą skrzydeł. Jest nadzieja, że balon będąc cięższym od powietrza może oprzeć się wiatrowi i nie tak łatwo pozwoli sobą miotać.

Na początek życzenia projektodawcy są bar-

dzo skromne. Pragnie on by praca skrzydeł mogła choć 1 pud nadwagi przewyżczyć i balon w pierwszym kierunku wznosił się do pewnej wysokości i upadł w to samo miejsce. Gdy to okaże się możliwym, wówczas czynione będą próby kierowania na poziomej linii.

Przyrząd pomysłu dra B. próbowany był dotąd na linie zawieszanej w powietrzu i kierunki osiągnięte były dowolnie, a rezultaty obliczeń dynamometrycznych, były nawet zadawalniające.

Pomysłem tym najzupełniej nowym, żywo zajmują się tutejsze koła naukowe, a obszerniejszą rozprawę w tym względzie ma wygotować pan Bronisław Rajchman.

Sfery wojskowe również to interesuje ze względu na doniosłość oczekiwanych rezultatów w celach wojennych.

Rzeczony próby czynione będą na dwie godziny przed odjazdem balonów odległą podróżą.

Raport policyjny. Skradziono: Józefowi M. z zamkniętej wozowni skórzany fartuch od dorożki i kantarek od konia. P. Mauryemu B. szynkarzowi przez włamanie się do tegoż szynku pod l. 7. ul. Kurkowa, likiery we fiaskach, wędline, pieczywo i papierosy i wypuszczono na podłogę beczułkę wódki. Chawie Feiertag z zamkniętej komórki pod l. 13. ul. Słoneczna trzy sztuk gęsi. Chame Stepler portmonecik z kwotą przeszło 8 zł. z kieszeni na Podzamczu. P. Józefowi B. przez otwarcie okna pod l. 4. pod Dębem, surdut zielonkawy z czarną podszewką, kapelusz filcowy, nowy, zielony, meszty i pulares z losiem loterii fantowej, „Przytulisko polskie we Wiedniu“ wartości 9 zł. Annie K. pod l. 18 ul. Kopernika, zimową wełnianą chustkę po jednej stronie w białe pasy, a po drugiej gładko popielatą. — Zgubiono: kartkę zast. banku ormiańskiego do l. 2782 na dwie srebrne łyżki za 6 zł. zastawione i opiewające na imię Elmera. P. Adam U. zgubił złoty pierścionek z zielonym, krągłym kamieniem, z wygrawerowanym herbem wart. 10 zł. P. Henryk N. pulares z instrumentami chirurgicznymi 20 sztuk, wart. 20 zł. — Znalezione: w skrzynce pocztowej trzy świadectwa służbowe Zachara, czyli Seweryna Bryńskiego. Dwa kluczyki na mosiężnym łańcuszku na ulicy Żółkiewskiej. — Zakwestjonowano: u znanego złodzieja Ołeksy Stogrynia interko barankowe, białe, siwem suknem pokryte, w rękawach watowane, białą, męską, u przodu haftowaną, płócienną koszulę i kalesony, znaczony czerwono: W. 11. i 2 zł. i 36 ct. pieniądźmi. — Pies zabłąkany, legawiec biały, z czarnymi dużymi platkami, znajduje się u woźnicy Walentego Pikuly pod l. 12. ul. Ormiańska.

Odpowiedź od Redakcji. Pod adresem „16. Kp.“ Inseraty należą do wydawnictwa nr. 3. Akademicka.

Teatr, literatura i sztuka.

Dawid Popper daje koncert w sobotę dnia 11 t. m. w sali kasyna mieszczańskiego. Rozgłośna sława tego wiolonczelisty i kompozytora a zarazem nader sympatyczny instrument będą zapewne dostatecznym bodźcem do zapelnienia sali koncertowej. — Biletów dostać można w księgarni Gabrynowicza i Schmidta.

W Burgtheatrze dany będzie w tych dniach dramat Iwana Turgeniewa pt. „Natalia“. Główne role są w ręku Baumeistra, pani Wolter i Sonenthala.

Elizy Orzeszkowej powieść „Meir Ezofowicz“ ma wyjść z końcem października w przekładzie niemieckim.

Albert Delpit napisał nową komedję zatytułowaną *Le monde qui s'en va*.

Pierwsza historia naturalna w języku niemieckim, wyszła z końcem 14go stulecia, nie była to jednak praca oryginalna, lecz tłumaczenie łacińskiego dzieła dominikanina Tomasza Cautivratanus.

Tytuł tej książki opiewał: „Buch der Natur“ a tłumaczem był Konrad Megenberg. Dzieło to zawiera opisy z botaniki, zoologii, mineralogji i astronomji. Zoologja zawiera 6 działów, mianowicie: zwierzęta chodzące po ziemi, zwierzęta latające, zwierzęta morskie, ryby, robaki i płazy. Pierwsza klasa odpowiadała prawie w zupełności obecnej klasie ssaków. Nietoperz zaliczony jest do ptaków, wieloryb do ryb, raki i ślimaki również. Do zwie-

rzat morskich zaliczone są rozmaite potwory bajeczne, których nigdy oko ludzkie nie widziało.

Kronika sejmowa.

Posiedzenie XIV dnia 9 października. Zagajenie posiedzenia o godzinie 11 minut 25.

P. Rydel otrzymał urlop do końca sesji.

Odczytano następujący spis petycji:

Zamarstynów gmina w sprawie regulacji Pełtwi. — Józef Proszowski w Krakowie o stypendjum 500 złr. celem dalszego kształcenia się w rzeźbiarstwie. — Hudynkowce, gmina o zapomogę 300 złr. na budowę szkoły. — Mieszkańcy Podwołoczysk o przeniesienie zapory mytniczej na koniec miasta. — Mieszkańcy Podwołoczysk o zapomogę 1000 złr. na budowę szkoły. — Towarzystwo ochrony własności ziemskiej w Limanowy o usunięcie orzeczenia najwyż. Trybunału z dnia 11 grudnia 1883 L. 468 narnszającego ustawę krajową z dniem 11 listopada 1868 (L. 25 Dz. ust. kraj.) — Towarzystwo pedagogiczne w Bochni w sprawie zmiany ustawy szkolnej. — Aleksander Czemerzyński o zapomogę. — Komitet cerkiewny w Trościancu o zapomogę 300 złr. na budowę cerkwi — Gmia Osieczany, Droginja, Bręczowice i Dolina Wiesz o zapomogę na zasiewy z powodu klęski powodzi. — Komitet cerkiewny w Trościancu o zapomogę 300 złr. na budowę szkoły. — Franciszek Dobrowolski o subwencję na urządzenie 2-ch warsztatów tkackich we Lwowie. — Henryka Hecker o subwencję na budowę mostu we Lwowie.

Przy petycji Tow. ochrony własności ziemskiej zabrał głos p. Struszkiewicz (przewodniczący tego Towarzystwa), prosząc, ażeby izba przekazując ją kom. prawniczej poleciła przedłożenie referatu jeszcze w bieżącej sesji.

P. marszałek podał do wiadomości izby podziękowanie pogorzańców Tarnobrzegu za hojne wsparcie.

Na wniosek p. Męcińskiego zmieniono przydzielenie niektórych petycji, które dostały się do niewłaściwych komisji.

Z porządku dziennego nastąpiła dalsza rozprawa nad ustawą konkurencyjną.

Przeciw § 12, który ustanawia na wydatki na liturgie łącznie z utrzymaniem organisty tam gdzie zwykle dochody nie wystarczają, maksymalną kwotę 100 zł. rocznie, zabrał głos ks. biskup Solecki, nazywając to postanowienie śmiesznem, taka bowiem kwota nie wystarczy nawet na wydatki najmniejszego kościołka.

Po dłuższej przemowie wniósł ks. biskup poprawkę, ażeby w razie niedostateczności zwyczajnych źródeł, obowiązani byli parafianie złożyć bliżej nieokreśloną kwotę, na powyższe cele ściśle potrzebną.

P. Koziebrodzki bronił brzmienia § 12 ze stanowiska większości komisji, poprawkę zaś biskupa Soleckiego poparł poseł Sawa. Przy głosowaniu utrzymała się poprawka ks. biskupa Soleckiego.

Bez dyskusji uchwalono § 14 określający atrybucje komitetów parafialnych.

Również uchwalono § 16, 20, 21 i 22.

Przystąpiono do obrad nad ustawą o przymusowej asekuracji budynków kościelnych.

P. Popiel wniósł do § 2 tej ustawy poprawkę, mającą na celu uwolnić patronat od przyczyniania się do kosztów asekuracji, poprawka ta jednak nie została dostatecznie poparta. Zresztą przyjęto całą ustawę lecz dyskusji.

Dalej nastąpiła rozprawa nad ustawą o tworzeniu funduszy zapasowych parafialnych na utrzymanie i stawianie budynków kościelnych.

P. Płaziński sprzeciwił się całej tej ustawie jako niepopularnej i uciążliwej. Ustawa bowiem nakładałaby na parafjan podatek w wysokości 1 proc. od podatków bezpośrednich.

Jakkolwiek ustawa przepisuje, że w razie kiedy fundusz zapasowy wynosi kwotę przynajmniej w połowie na potrzeby wystarczającą, nastąpić ma uwolnienie od tego podatku, mniema p. Płaziński, że takie uwolnienie nigdy by nie nastąpiło. Dlatego wniósł p. Płaziński przejście nad tą ustawą do porządku dziennego.

Poparł ten wniosek p. Romer. Przy głosowaniu upadła cała ustawa prawie wszystkimi głosami. Dalej przedłożyła kom. konkurencyjna do uchwały następujące rezolucje:

Wzywa się c. k. rząd aby 1) wyjednał w drodze ustawodawczej zmianę ustawy państwo-

wej z dnia 7 maja 1874 w tym kierunku, iżby a) mocą ustawy krajowej mogli być pociągani do konkurencji kościelnej także katolicy odnośnego obrządku nie mieszkający w parafji, jeżeli w jej obrębie posiadają majątki nieruchomości; b) aby obowiązki konkurencji kościelnej osób prawnych w myśl § 10, krajowej ustawy z 15 sierpnia 1866 żadnej nie ulegał wątpliwości;

2) w myśl istniejących przepisów przeprowadził jak najrychlej rozdział majątku ściśle kościelnego od majątku beneficyjalnego;

3) postarał się we właściwej drodze o uregulowanie administracji majątku ściśle kościelnego.

P. Adam Jędrzejowicz w dłuższej przemowie poparł gorąco te rezolucje, które też bez zmiany przyjęte zostały.

Z porządku dziennego nastąpiło sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszy samoistnych budżetem nie objętych za rok 1882.

Komisja budżetowa wniosła:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w następujących sprawozdaniach zamieszczał szczegółową relację o stanie fundacji Głowińskiego.

Dalej:

Wysoki Sejm raczy zamknięcia rachunków funduszy samoistnych, nie dotowanych, budżetem nie objętych, za r. 1882 przyjąć do wiadomości;

Wysoki Sejm raczy uchwalić rezolucję zamieszczone na str. 5 i 9 tego sprawozdania.

Wreszcie: Pozostały fundusz zapomogi z r. 1866 — zostanie z dniem 1 stycznia 1885 jako osobny fundusz zniesiony, i wcielony będzie z aktywnymi i pasywnymi swemi do funduszu krajowego.

Do budżetu na r. 1885 wstawioną będzie w dziale dochodów, kwota 25.000 zł. jako wpływy ze zwrotu pożyczek, z funduszu tego wydziałom powiatowym już udzielonych, tudzież kwota 50.000 zł. jako prawdopodobna zwykła kasowa z końcem b. r.

Poleca się wydziałowi krajowemu, ażeby:

1) od dnia 1 stycznia 1885 wcielenie pozostałego funduszu zapomogi z r. 1866 do funduszu krajowego ksiązkowo przeprowadził.

2) dalszego udzielania pożyczek z tego funduszu — z wyjątkiem już przyrzeczonych zaprzestał.

3) w preliminarz na r. 1866 i lat następnych wstawiał jako dochody wynikające z planów umorzenia zwroty od wydziałów powiatowych na rachunek pożyczek, z funduszu tego udzielonych, i wszelkie inne spodziewane dochody tego funduszu. Przyjęto.

Nad petycję reprezentacji pow. lwowskiego o zaprowadzenie paszportów dla koni, na wniosek komisji administracyjnej, przeszedł Sejm do porządku dziennego.

Z porządku dziennego uznano za ważny wybór p. Jana Kochanowskiego z okręgu Pilzno-Dębica.

Petycję lekarzy i mieszkańców Krynicy o ulepszenie niektórych urządzeń odstąpiono rządowi do uwzględnienia.

Petycję kilku rad szkolnych o podwyższenie płacy nauczycieli, odstąpiono radzie szkolnej krajowej.

Nad petycją Seliga Rosenstraucha, dzierzawcy myta z Buczacza, Manasterzysk i Zaleszczyk o opust a ewentualnie zwolnienie z kontraktu, przeszedł sejm do porządku dziennego.

Na petycję gminy Frysztak o zmianę ustawy o szupaśnictwie, narażającą gminy na zbyt wysokie koszty, wniosła kom. rezolucję do rządu o przyspieszenie zmiany ustawy o przynależności w duchu uchwały sejmowej z dnia 17 października 1881.

Samą zaś petycję wniosła komisja by przydzielić Wydziałowi kraj. do zbadania i przedłożenia stosownych wniosków co do ulg dla gmin narażonych z podobnego powodu na znaczne straty. Przyjęto.

Koniec posiedzenia o godzinie 2. m. 15. Następne jutro.

gminnej w sprawie utworzenia szkoły czeskiej w Fünfhaus na koszt gminy.

Praga, 9 października. Klub czeski uchwalił wczoraj t. z. Lex Kwiczała i wniesie go w poniedziałek w sejmie.

Ołomuniec, 9 października. Wczoraj popołudniem nastąpił w Polskim Ostrowie w szacheie „Emma“, własność br. Wilezka okropny wybuch. Przeszło 30 osób zabitych, liczba rannych nieznana.

Wiadomości polityczne.

Żywiec, 9 października. Wczoraj przybył tutaj, w towarzystwie profesora dra Nowickiego, pan minister rolnictwa hr. Falkenhayn, który objeżdża właśnie galicyjsko-węgierską granicę w celu inspekcji kultury leśnej i zarządzenia założeń ku ochronie źródeł.

Warszawa 6. października. Rozdanie majoratów, mówi *Warsz. Dniownik*, jako środek do wprowadzenia i umocnienia rosyjskiej własności ziemskiej w kraju nadwiślańskim — stanowczo nie doprowadziło do upragnionego celu. Majoratami udarowano bardzo niewielką ilość osób, mianowicie 247, co stanowi w przybliżeniu tylko 5 procent ogólnej liczby tutejszych polskich właścicieli większych (dochodzących do 5000). Takiego rezultatu naturalnie nie można porównywać z znacznem co do rozmiarów i co do wpływu cywilizacyjnego nabytkami ziemskimi Niemców w W. Ks. Poznańskiem, gdzie jednocześnie z powiększeniem liczby pruskich obywateli, odpowiednio zmniejszyła się liczba obywateli Polaków. W kraju nadwiślańskim właściciele majoratów tylko zastępowali skarb, bez najmniejszego uszczerbku dla właścicieli ziemskich, Polaków. Na każdy z teraźniejszych, niewielkich powiatów przypada przeciętnie po trzy majoraty; cyfra to naturalnie niewielka a obywatelstwo rosyjskie było przecież, chociaż widocznym elementem społecznym w kraju tutejszym, jeśli wszyscy właściciele majoratów mieszkali w nich stale i sami niemi zarządzali. Tymczasem, podług wiadomości, zebranych w swoim czasie przez komitet zarządzający, we względnie 128 majoratów z pierwszego okresu nagród, okazało się, że tylko 19 właścicieli mieszka, w swoich majoratach 14 właścicieli nie mieszka, lecz przynajmniej prowadzą w nich gospodarstwa własne, a pozostałe 95 majoratów zostały oddane przez ich właścicieli mieszkańcom miejscowym, przytem prawie wyłącznie szlachcie polskiej średniej zamożności, w tak zwaną administrację z rękojmą pewnego czystego dochodu.

Wiedeń 9. października.

Do kwestyj, które z powodu odnowienia traktatu cłowego i handlowego mają podlegać rewizji, należy także ustawa wojskowa co do jednorocznej służby ochotników. Ministerstwo wojny zajmuje się już tą sprawą.

Rząd Przedlitawski zniósł zamknięcie granicy dla bydła z Węgier prowadzonego, wskutek przedstawień rządu węgierskiego.

Budapeszt 9. października. Właściciel drukarni Fanta oskarżył w policji Verchovaya o złodziejstwo, w skutek czego policja zrobiła w biurze *Függetlensegu* rewizję i zabrała opaski adresowe.

Praga 8. października. W komisji dla spraw gminnych załatwiono po dłuższej dyskusji wniosek Herbsta w sprawie podziału powiatów podług narodowości, mianowicie powzięto na wniosek bar. Zesznery sformułowaną przez p. Faceka uchwałę tej treści: „Sejm oświadcza się w sprawie wniosku p. Herbsta, co do podziału powiatów mieszanych podług narodowości jak następuje: We wszystkich wypadkach, gdzie ludność jednej lub drugiej narodowości w powiatach z mieszaną narodowością żąda odgraniczenia, należy temu żądaniu uczynić zadość, o ile to będzie możliwe według geograficznych, ekonomicznych i innych stosunków, mianowicie należy wyłączyć dotyczące okręgi sądowe powiatowe.

Skoro takie żądanie wniesionem będzie do Wydziału krajowego, ma tenże, biorąc powyższą zasadę za wskazówkę, przeprowadzić rokowania z właściwymi organami i na tej podstawie porozumieć się z rządem co do przedstawienia Sejmowi

Telegramy „Kurjera Lwowskiego“.

Wiedeń, 9 października. Zgromadzenie Czechów w Fünfhaus uchwaliło petycję do Rady

J. IHNATOWICZ

Fabryka we Lwowie, ulica Kopernika, liczba 3,
Filja w Krakowie, Sukiennice 20, Skład fabry-
czny ulica Halicka 1. 25.

poleca:

NIGRETINA.

Po długim doświadczeniu udało mi się wynaleźć wyborny
środek do natychmiastowego farbowania włosów na trwałe
i piękny kolor czarny lub ciemny; jest on zupełnie nie
szkodliwy i w zastosowaniu bardzo prosty. — Cena 1 zł.

Środki do wywabiania plam:

Odalina. wywabia plamy z kurzu, potu, tłuszczu, piwa
mleka, pleśni itp. 35 ct. — **Benzolina,** wywabia plamy
tłuste, pokostowe i maziowe 20 i 30 ct. — **Etilina,** wy-
wabia plamy z farb od podłogi flakon 25 ct. **Jawelin**
wywabia plamy owocowe i z wina czerwonego, flakon 20 ct.
Oksalina, wywabia plamy powstałe z rdzy, krwi i atramentu

Znakomite czernidło glicerynowe

pachnące, do obuwia, daje piękny połysk, mięczy skórę
chroni od pękania, pudełko 10 i 20 ct.

Smarowidło litewskie

do obuwia i skór, mięczy skórę, czyni ją nieprzemakalną
i trwałą, pudełko 50 centów i 1 złr.

Atrament czarny kampszowy

nie pleśnieje, nie osadza się, piór nie psuje, jest zawsze
czarny i płynny i zupełnie nieszkodliwy, flaszeczka po 10
15, 20, 30 i 50 ct.

Atrament niebieski, fioletowy, zielony, czerwony
flaszeczka po 10 i 15 ct.

FARBY DO STEPLI

niebieska, fioletowa, czerwona, czarna, flaszeczka po 15 ct.

Powyższe wyroby zostały wyszczególnione
5 medalami zasługi. (145)

K. Ballaban

L W Ó W

poleca

COGNAC

od najslawniejszych firm z Cog-
nac własnego napełniania i w ory-
ginalnych butelkach

1 butelka Meukowa 6letni zł. 2-50

1 butelka Boutdeau 6letni zł. 2-50

Wprost z Cognac w oryginalnych

Butelkach prowadzony.

1 butelka Salignac z I* gwiazdą

1 letni 3—

1 butelka Salignac z II** gwiazd-

kami 12letni zł. 3-50

1 butelka Salignac z III*** gwiazd-

kami 15letni zł. 4-50

1 but Salignac Medail D'or zł. 5-—

(391)

PEZ prawdziwy turecki
tylko 1 złr. 80 cent.

oraz różne haczkowane
CZAPKI RANNE

jakoteż wszelkiego rodzaju czap-
ki do podróży i t. d.

polecają najtaniej

BRACIA LANGNER

Lwów ul. Halicka 1. 16.

(342b)

Wzywam

p. M. M. urz. T.

w Stanisławowie,

by wiadomy dług w prze-

ciagu 8 dni uiszczyć, w prze-

ciwnym razie ogłoszę pu-

blicznie całe nazwisko i

postępowanie w wszystkich

dziennikach.

(440) **A. N.**

Nowo otworzony Magazyn
Wandy Krokowskiej
przedtem
L. KROKOWSKI
plac Maryacki 1. 8
poleca:

Koszule męskie po złr. 1.50, 2.20, 2.60
Kalesony (Creas) po złr. 1, 1.45, 1.60, 2
Kołnierze męskie tuzin po złr. 2.40, 2.80
Mankiety poczwórne t. po złr. 3.60, 4.60
Karpety saskie tuz. po złr. 4.50, 6, 8, 10

Do sprzedania

lub zamianę na dom we Lwowie

WIEŚ

pod miastem powiatowem na bitym
gościńcu, z budynkami nowymi, in-
wentarzem gruntowym żywym i mar-
twym, 124 morg.; z tego sianożęci
pastwisko zajmuje do 30 morg. —
reszta gruntu pod kulturę; zasiewy
pod zimę porobione. Może być w da-
nym razie wydierzawiona za kaucję.
Bliższa wiadomość w Administracji
dóbr Smolnica, poczta Stare-miasto
(412)

WINOGRONA

z Vöslau

szczepu włoskiego

POLECA

KAROL BALLABAN

Na prowincję rozseła

odwrotną pocztą.

HANDEL
KAROLA BALLABANA

we Lwowie

poleca

KAWY

pod nazwiskiem „Siriusz“ we Lwo-
wie polecane

1 kilo takiej kawy . . . zł. 1-50

na prowincję 4 $\frac{3}{4}$ kilo . . . zł. 7-20

Oplacone do każdej stacji

pocztowej w kraju. (396)

Fałszywych „Siriuszów“ niema,
ponieważ nazwę „Siriusz“ żadna ka-
wa nie nosi, a jeżeli co fałszywym
być może, to pierwsze: „Siriusz“ jest
fałszywe nazwisko.

Pod nazwiskiem „Siriusz“ sprze-
dawana kawa nie potrzebuje ani po-
bytu 9 letniego w Ameryce, ani pro-
tekcji osobiłowej taniości dla pub-
liczności; jest to gatunek kawy, który
n mnie bez wszelkiej protekcji o 10 ct.
taniej kosztuje.

SŁAWNY BALSAM

Dr. RICHARDA

przeciw

gośćcowi, reumatyzmowi,

i cierpieniom pochodnym

(Flaszka 60 ct.)

do nabyć w aptece: K KRZKZA-
NOWSKIGO we Lwowie (obok Bry-
gidki) i Jamborówicza w Try-
nopolu. (141b)

NOWOŚĆ:

Księgarnia Seyfartha i Czajkowskie-
go we Lwowie, otrzymała na skład

Wskazówki

Dobrego tonu

dla dorastających pańienek

Cena 60 ct.

KARTOFLE

bardzo dobre, sypkie, tak zwane

„Alkohol“

udziela na próbę i przyjmuje zlece-
nia na dostawę takowych

handel

St. Markiewicza

w Ryńku 1. 42. (203)

DROBNE OGŁOSZENIA

Cena jednego ogłosz. do 6 wierszy 20 ct.

Ogłoszenia drobne mogą być tylko dzień po
dniu podawane. Wszelkich informacji dostar-
cza bezpłatnie Administracja ulica Akademi-
cka 1. 3.

Listy znaczone literami lub cyframi przyjmują
się i wydają za okazaniem biletu inwentarowego.
Na żądanie Inseraty układa Administracja.

Doniesienia rozmaite.

Poszukuje się pięknego pa-
sa litego i karabeli. Adres
Alfred Dzikowski Magazyn
Broni ul. Karola Ludwika.

Nie posiadający kapitału a
chcący urzeczywistnić swoje
korzystne plany w zakresie przemysłu
lub handlu wchodzące, może znaleźć
dobrą sposobność zechęć się poro-
zumieć ze mną i podając swój ad-
res listownie. Poste restante A. Z.
11. Lwów. (1120)

Poszukuje się dwa pokoje fron-
towe z kuchnią, z dwoma wcho-
dami na I. piętrze od 1. lub 15. li-
stopada. — Adres: kasyno wojsko-
we, dla pana N. D. (1128)

Jadwiga Dunin nauczycielka mu-
zyki mieszka przy placu Goł-
chowskich, gmach teatralny 4ta brana
3cie piętro drzwi 76.

Szukający zajęcia.

Ekspedytor pocztowy kau-
cjonowany poszukuje umiesz-
czenia przy urzędzie eraryalnym lub
nieeraryalnym. Bliższe uwiadome-
nia M. K. poste restante Robotyn.

Udzielam lekcje Buchalterji i
przygotowuję do egzaminu. Wy-
kład i wypracowania pisemne w ję-
zyku polskim, niemieckim lub fran-
cuskim ulica Zielona 1. 22. na dole
od 3. — 7. popołudniu. (1099)

Osoba wolnego stanu, mówiąca
po polsku i po niemiecku, po-
szukuje miejsca do zarządu domu,
w miejscu lub na prowincji. — Bliż-
sza wiadomość pod literą A. E ul
Ormiańska nr. 4. II. piętro. (1127)

Aleksander Chapuis nauczy-
ciel języka francuskiego udziela
lekcje i w domach prywatnych po ce-
nie przystępnej. Wiadomość ul.
Kurkowa 1. 39 (1115.)

Magazyn Piólen: Bielizny
W. Krokowskiej poszukuje
praktykanta z niższych szkół ro-
alnych lub gimnazjalnych. (1121)

Ukończony maturzysta mogą-
cy się wykazać chlubnem świa-
dectwem dojrzałości, poszukuje lek-
cji dla uczniów szkół średnich we
Lwowie. Łaskawe zgłoszenia pod
adr. A. Z. 1.0—5 w Adm. „Kurjera
Lwow“. (1103)

Lesniczy żonaty ukończony aka-
demik, z rządowym egzaminem,
z kilkunastoletnią praktyką, po-
szukuje posady każdej chwili, pod
adresą J. K. poste restante Bole-
chów. (1117)

Posady i zatrudnienia.

Emilia Pawłowska przyjmuje
panny do nauki kroju i wyko-
nuje wszelką damską krawieczyznę
z gustem i elegancją. Adres: ul.
Kopernika 1. 9. III. piętro. (1116)

Do administracji urzędu po-
cztowego i telegraficznego w
Nadwornej poszukuje się ekspedytora
na czas od 10 października do 20
listopada 1884. (1118)

Urząd pocztowy w Chrzanowie
poszukuje ekspedytora rutyno-
wanego z uzdolnieniem telegraficz-
nym miesięczne wynagrodzenie 25. złr. i
całe utrzymanie. (1111)

Kupno i sprzedaż.

Kamienica piętrowa 23 pokoje
z salonem, z ogrodem i grun-
tem pod budowę, wolne lata, 12. w
bliskości tramwaju i ogrodu miejsk.,
10700. długu kasy oszczęd., do sprze-
dania. Adres: w Adm. „Kurjera
Lwowskiego“. (1173)

Kilometr pod Lwowem, są za-
budowania na fabryki do wy-
najęcia. — Wiadomość bliższa u-
dziela Arnold Werner we Lwowie.

Na sprzedaż mająteczek pod
Lwowem, z tego pola ornego
(60 morgów) na lat 8 za złr. 1100.
rocznie wydierzawiony. Wiadomości
bliższej udziela Arnold Werner we
Lwowie. (1125)

Siodła angielskie i wojskowe,
szory, rysztunki, rewolwer i pa-
trontasz srebrny oficerski nowy,
strzelba iglicówka, rogi jelenie, wiel-
ka dokładna mapa Ga ięci, do sprze-
dania pod 1. 19. ulica Zielona u
st. oża. (1112)

Kamienica piętrowa z 13 lokal-
nościami i gruntem pod budo-
wę, wolne 15 lat od podatku, 6000
długu kasy oszczędności do sprze-
dania. — Zgłosić się do właściciela,
ulica Objazd, 1. 4. Żółkiewskie.
(1130)

Mieszkania i sklepy.

1 pokój frontowy z przedpokojem,
przy ul. św. Mikłaja, jest od
1 października do wynajęcia. Bliż-
sza wiadomość tamże na I piętrze.

1 pokój wspólny z wiktorem i u-
sługą, dla kawalerów lub stu-
dentów do najęcia zaraz, ul. Ormiań-
ska 1. 32, II piętro. (1110)

1 lub 2 lokale na sklepy z por-
talem, urządzeniem gazowym,
gdzie księgarnia p. Łukasze-wicza ul.
Halicka 1. 50, do najęcia. (1037)

2 pokoje z kuchnią na I. piętrze
do wynajęcia od 1. października
oraz i stajnia. Bliższa wiadomość
przy ul. Piekarskiej 1. 6. (1043)

2 pokoje przy ul. Skarbowski-
ej 1. 35. II. piętro do najęcia od
1. października. Cena 15. zł. miesię-
cznie. (1060)

2 pokoje t. j. pokój frontowy o
dwa oknach i przedpokój na II.
piętrze, Chorążczyzna vis-a-vis łaź-
ni Ducheńskiego, ul. Staszica 1. 7,
zaraz do wynajęcia. Bliższa wiado-
mość tamże. (1091)

2 pokoje kawalerskie, stajnia na
3. konie i wozownia zaraz do
wynajęcia ul. Cmentarna 1. 7. (1083)

3 duże pokoje frontowe z przed-
pokojem kuchnią etc. dwoma
wychodami od I. Października do
wynajęcia, przy ul. Pańskiej 1. 9.

4 pokoje, kuchnia, piwnica, strych
spizarnia i ogród na Rurach
1. 70. do wynajęcia. Bliższa wiado-
mość u właściciela ulica Kościuszki
1. 17. na dole na prawo. (1047)

4 pokoje w parterze z kuchnią
i przynależnościami, w domu
pod 1. 17. przy ulicy Kraszewskiego,
do najęcia od dnia 1. listopada 1884.
lub wcześniej. — Bliższa wiadomość
u dozorcę domu. (981)

8 pokoi na I piętrze z balkonem,
i przynależnościami, które mo-
żna podzielić na 2 mieszkania, przy
ul. Kraszewskiego 1. 23 z widokiem
na ogród Jezuitki, do wynajęcia.

8 pokoi z przynależnościami za-
raz do najęcia ul. Jagiellońska
1. 24. II. piętro. Na żądanie może
być dodana stajnia na 4 konie.

Pomieszkание na II piętrze kła-
dzące się z 7 lub 5 pokoi z
przedpokojem, kuchnią i przynależ-
nościami jest pod 1. 38 ul. Sykstus-
ka do wynajęcia. (1093)

Pomieszkание. Pod 3. koronami
1. 10 ul. Trybunańska, są pokoje
meblowane różnej wielkości na dłu-
szy lub krótki czas do wynajęcia.
Bliższa wiad. tylko u właścicieli.

Do wynajęcia pomieszkание
na I piętrze składające się z
5. pokoi, przedpokojem, pokojem dla
służby, kuchni, spizarni i t. d. przy
ulicy Piekarskiej 1. 12a. (1105)

Pomieszkание kawalerskie w
śródmieściu o 2. pokojach fron-
towych przy ulicy Teatralnej 1. 11.
na II. piętrze jest zaraz do najęcia
Bliższa wiadomość tamże.

Pierwsze piętro z 6 pokoi, z
przedpokojem, strychem, piwnicą,
spizarnią, pralnią a według potrze-
by i z mieszkaniem dla służby,
każdego czasu do wynajęcia ulica
Klejna 1. 7. (1124)

2 pokoje kawalerskie i 3 pokoje z
kuchnią zaraz do wynajęcia przy
ul. Kraszewskiego 1. 25. (1053)

Wydawca: **Wejelech Maniecki.**

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: **Rewakowicz Henryk.**

Drukarnia „Kurjera Lwowskiego“.